

RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON

OTSUS

Vaidlustusasja number	144-24/281501
Otsuse kuupäev	21.08.2024
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	Corle OÜ vaidlustus Elektrilevi OÜ riigihankes „Saare maakond, Saaremaa vald, Arsa 10 kV ning Pihla 10 kV fiidrite ümberehitus (IP7219)“ (viitenumber 281501) otsusele lükata kõik pakkumused tagasi
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Corle OÜ, esindajad vandeadvokaat Erki Fels, advokaat Gregor Saluveer Hankija, Elektrilevi OÜ, esindaja Carmen Linnumäe
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS¹ § 197 lg 1 p-i 4 ja § 198 lg 3 alusel

1. Jätta Corle OÜ vaidlustus rahuldamata.
2. Jätta Corle OÜ tasutud riigilõiv 640 eurot ja esindajate kulud tema enda kanda.

EDASIKAEBAMISE KORD

Otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule kümne päeva jooksul otsuse avalikult teatavaks tegemisest arvates (halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1).

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (RHS § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 24.06.2024 avaldas Elektrilevi OÜ (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris lihthankemenetlusena läbi viidava riigihanke „Saare maakond, Saaremaa vald, Arsa 10 kV ning Pihla 10 kV fiidrite ümberehitus (IP7219)“ (viitenumber 281501) (edaspidi Riigihange) hanketeate.

2. 29.07.2024 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Corle OÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija 24.07.2024 otsusele lükata kõik pakkumused tagasi.

¹ Riigihangete seadus

3. Vaidlustuskomisjon teatas 02.08.2024 kirjaga nr 12.2-10/144 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 07.08.2024. Selleks tähtjaks laekunud selgitustele ja dokumentidele oli teisel menetlusosalisel võimalik vastata ja seisukohti esitada kuni 12.08.2024.

Vaidlustuskomisjoni poolt määratud tähtpäevadeks täiendavaid seisukohti ei esitatud.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, **Corle OÜ**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

4.1. 24.07.2024 saatis Hankija pakkujatele riigihangete registri vahendusel sõnumi, millega teavitas, et lükkab kõik pakkumused „Oluline info hankes osalejale“ p-i 15.1. ja RHS § 116 lg 1 p-i 2 alusel tagasi.

Hankija otsus on vastuolus RHS § 3 p-s 1 sätestatud kohustusega tegutseda läbipaistvalt ja kontrollitavalt.

4.2. Hankija otsus on järgmise sisuga: „Käesolevaga teatan, et kõik esitatud pakkumused on tagasi lükatud hankedokumendi „Oluline info hankes osalejale“ punkti 15.1. alusel ja kooskõlas riigihangete seaduse § 116 lõige 1 punktiga 2.“

Hankija otsusest ei ole sisuliselt võimalik aru saada, miks on kõik pakkumused tagasi lükatud.

„Oluline info hankes osalejatele“ p-i 15.1. puhul ei piisa lihtsalt viitest tagasilükkamise alusele. Kui Hankija tegevuseesmärkides või prioriteedis toimub muudatus, mis välistab Riigihanke lõpuleviimise või teeb selle ebaotstarbekaks, peaks otsusest olema nähtav, milline eesmärk või prioriteet on muutunud ja miks välistab see Riigihanke lõpuleviimise.

4.3. Kuna Hankija ei ole otsuses põhjendanud, millistel kaalutlustel on ta jõudnud järelduseni, et Riigihanke lõpuleviimine on välistatud või vähemalt ebaotstarbekas, on Hankija otsus õigusvastane. Kui aktsepteerida Hankija tegevust, muutub kontrollitavuse põhimõte sisuliselt näiliseks. Hankija saaks igakordselt, kui ta soovib riigihanke lõpetada, viidata lakooniliselt ja mis tahes sisulisi selgitusi esitamata sellele, et tema eesmärgid või prioriteedid on muutunud.

4.4. Hankijal ei ole seejuures võimalik esitada põhjendusi alles vaidlustusmenetluses. Vaidlustuskomisjon saab hinnata hankija otsuse õiguspärasust üksnes selle vastuvõtmise aja seisuga ja üksnes nendes põhjenduste alusel, mis on esitatud asjaomast otsust sisaldavas aktis või selle juurde kuulavas dokumendis.

5. Hankija, **Elektrilevi OÜ**, taotleb:

- 1) vaidlustuse läbi vaatamata jätmist;
- 2) alternatiivselt vaidlustuse rahuldamata jätmist.

5.1. 24.07.2024 tegi Hankija hankekomisjon otsuse, millega:

- lükati kõik esitatud pakkumused tagasi kooskõlas RHS § 116 lg 1 p-iga 2 ja vastavalt „Oluline info hankes osalejale“ p-ile 15.1.;

ja

- lõpetati Riigihange kooskõlas RHS § 73 lg 3 p-iga 3.

Kõigi pakkumiste tagasilükkamise otsusest teavitati 24.07.2024 riigihangete registri vahendusel ka kõiki pakkujaid.

5.2. RHS § 116 lg 1 p 2 näeb ette hankija õiguse kõigi pakkumuste tagasilükkamiseks olukorras, kus hankija on objektiivsel ja mittediskrimineerival alusel kõigi pakkumuste tagasilükkamise ette näinud riigihanke alusdokumentides ja see alus on olemas. Hankija on „Oluline info hankes osalejale“ p-is 15.1. näinud ühemõtteliselt, läbipaistvalt ja mittediskrimineerivalt ette Hankija õiguse kõik pakkumused tagasi lükata, kui Hankija tegevuseesmärkides ja prioriteetides toimub muudatus, mis välistavad või muudavad ebaotstarbekaks hanke lõpuleviimise hanke alusdokumentides sätestatud korras.

Hankija otsustas (Hankija hankekomisjoni protokoll nr. 220724_JV-HAN-3_4_ID_7803965) ja teavitas pakkujaid nõuetekohaselt „Oluline info hankes osalejale“ p-is 15.1. kirjeldatud olukorra realiseerumisest. „Oluline info hankes osalejale“ p 15.1. ei näinud ette otsuse langemisel pakkujate eelnevat kaasamist ega muul viisil otsuse tegemise aluseks olnud asjaolude osas eelnevat kooskõlastamist, kuivõrd selline tegevus oleks vastuolus Hankija ärisaladuse kaitse ja turuosaliste võrdse kohtlemise põhimõtetega.

5.3. RHS-i eesmärgiks on muuhulgas hankija rahaliste vahendite läbipaistev, otstarbekas ja säästlik kasutamine, isikute võrdne kohtlemine ning konkurentsi efektiivne ärakasutamine riigihankel. See põhimõte hõlmab muuhulgas ka hankija kohustust lähtuda riigihangete läbiviimisel ja hankelepingtonde sõlmimisel hankijale seotud eesmärkides, prioriteetides, eelarveliste vahendite olemasolust ning ka kohustust nende muutumisel viia oma tegevustes sisse ka vastavad korrektuurid.

5.4. Ei Vaidlustaja ega ka ülejäänud pakkujad ei pidanud Riigihanke käigus enne pakkumuste esitamist vajalikuks „Oluline info hankes osalejale“ p-i 15.1. sisu, eesmärki või selle põhjendatust kahtluse alla seada, millest Hankija järeldab, et pakkujad ei pidanud seda ebamõistlikuks ega ebaproportsionaalseks.

5.5. Vaidlustaja ei ole vaidlustust põhjendanud ega tõendanud Hankija tegevuse vastuolu RHS-iga ega riigihanke alusdokumentidega.

Vaidlustaja ei ole esitanud mistahes fakte või tõendeid, mis kinnitaksid Vaidlustaja väiteid Hankija poolt läbiviidud väidetava RHS § 3 p 1 üldpõhimõtete vastu eksimise või „Oluline info hankes osalejale“ 15.1 kuritarvitamise osas. Vaidlustaja tugineb oma vaidlustuses üksnes hüpoteetilise ja teoreetilisele olukorrale, kus Hankija prioriteetides ja tegevuseesmärkides ei ole faktiliselt muudatusi toimunud, ent kus Hankija oleks sellegi poolest otsustanud kõik pakkumused tagasi lükata. Sellist olukorda aga tegelikkuses ei ole ja Vaidlustaja pole esitanud ka mistahes väiteid või tõendeid vastupidise põhistamiseks.

Kuna Vaidlustaja ei ole täitnud kõiki RHS § 190 lg 1 kirjeldatud vaidlustuse nõudeid, on põhjendatud vaidlustuse läbi vaatamata jätmine.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

6. Hankija on taotlenud vaidlustuse läbi vaatamata jätmist. Vaidlustuskomisjon on seisukohal,

et selleks puuduvad mistahes alused.

Vaidlustuskomisjoni menetluses on Vaidlustaja vaidlustus Hankija otsusele lükata kõik pakkumused tagasi. Vaidlustaja on vaidlustust põhjendanud sellega, et vaidlusalune Hankija otsus on põhjendamata ja vastuolus RHS § 3 p-iga 1.

7. Riigihanget korraldatakse lihthankemenetlusena, millisel juhul määrab Hankija riigihanke alusdokumentides (edaspidi RHAD) lihthankemenetluse korra ja järgib RHS §-s 125 sätestatud nõudeid (RHS § 125 lg 2). Kuna vaidluse all on Hankija otsus kõigi pakkumuste tagasilükkamise kohta, siis Hankija kohaldab RHS §-s 116 sätestatud, kui RHAD-s ei ole sätestatud teisiti (RHS § 125 lg 5 teine lause).

RHAD „Oluline info hankes osalejatele“ (edaspidi Kord) p 15 on sõnastatud järgmiselt:

„15. Hankijal on õigus kõik pakkumused tagasi lükata järgmistel juhtudel:

15.1. hankija tegevuseesmärkides ja prioriteetides toimub muudatus, mis välistavad või muudavad ebaotstarbekaks hanke lõpuleviimise hanke alusdokumentides sätestatud korras;

15.2. kui hankija klient ei nõustu liitumislepingu jätkamisega;

15.3. kõigi pakkumuste maksumused ületavad hankelepingu eeldatavat maksumust;

15.4. muudel põhjendatud juhtudel.“

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija on lähtuvalt RHS § 116 lg-st 1 sätestanud Kord p-is 15. alused kõikide pakkumuste tagasi lükkamiseks ja Kord p-ist 15. pidi Hankija lähtuma vaidlusalust otsust vastu võttes.

8. Vaidlustust ei saa olla selles, et otsus lükata kõik pakkumused tagasi peab olema põhjendatud.

Hankija otsuse põhjendamine on üldine nõue, mis peab tagama vaidlustamise õiguse reaalse teostamise võimaluse. Kui otsusest ei saa aru, millised olid otsuse andmise põhjused selle andmise hetkel, ei ole võimalik efektiivselt ja argumenteeritult vaidlustada otsust ega ka kontrollida selle õiguspärasust.

Seega otsus lükata tagasi kõik pakkumused peab olema sisuliselt põhjendatud ja kontrollitav, selle otsuse põhjendustest peab olema aru saadav see, miks hankija selle otsuse tegi.

9. 24.07.2024 on Hankija hankekomisjon otsustanud (edaspidi Otsus):

- 1) lükata kõik esitatud pakkumused tagasi kooskõlas RHS § 116 lg 1 p-iga 2 ja vastavalt Kord p-ile 15.1.;
- 2) Riigihange lõpetada RHS § 73 lg 3 p-i 3 alusel.

Hankija on Otsuses toonud välja järgmised asjaolud ja põhjendused:

- 1) Riigihanke eeldatav maksumus on 1 075 000 eurot, laekus 9 pakkumust, neist parima hinnaga on Corle OÜ pakkumus maksumusega 789 694,34 eurot;
- 2) Elektrilevi OÜ võrgu arendusnõukogu otsustas, et antud objekt ressursside puudumise tõttu käesoleva aastal töösse ei lähe.

Vaidlustuskomisjoni palvel esitas Hankija 09.08.2024 vaidlustuskomisjonile Otsuses viidatud võrgu arendusnõukogu otsuse koos väljavõttega kärpekavast.

Hankija on täiendavalt selgitanud järgmist: „[---] otsuse kõik pakkumused tagasi lükata ning investeringut hetkel mitte realiseerida on hankija teinud ärielistel kaalutlustel. Aasta keskel selgus, et liitumiste aktiivsus osutus prognoositust olulisemaks madalamaks, mis tähendab, et liitumistest saadav tulubaas osutus madalamaks sellest, mida hankija plaanis kasutada teostatavate investeringute katmiseks. Teisisõnu, kuna liitumiste aktiivsus oli madal, siis esialgne plaan katteallikate laekumise osas ei realiseerunud ning see omakorda tingis investeringute kava kärpimise. Eelisjärjekorras kärbiti kavas projekte, milles ei olnud jõutud veel töövõtjaga lepingut sõlmida, vältimaks juba sõlmitud lepingute täitmise ohtu seadmist.“

Vaidlustuskomisjonile on ustutav, et selles täiendavas selgituses toodud asjaoludest lähtus Hankija ka Otsuse vastu võtmisel.

9. Otsuse õiguslik alus ja Otsuse aluseks olevad faktilised asjaolud peavad olema vastavuses.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Otsus on põhjendatud. Otsuses on kirjas, et *Elektrilevi OÜ võrgu arendusnõukogu otsustas, et antud objekt ressursside puudumise tõttu käesoleva aastal töösse ei lähe*. Ressursside puudumine tähendab seda, et rahalised vahendid puuduvad ja sellest tulenevalt sel aastal seda tööd ei saa tellida.

Hankija esitatud võrgu arendusnõukogu otsuse juurde kuuluva kärpekava väljavõttest tuleneb, et just investeringu IP7219 kohta (Riigihanke nimetuses on samuti viidatud investeringule IP7219) et „*hange üleval tähtajaga 16.05.2025 – tühistada, uus tähtajaga 31.12.2025*“.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Otsuse põhjendus on vastavuses Kord p-iga 15.1.-*hankija tegevuseesmärkides ja prioriteetides toimus muudatus, mis välistab hankelepingu sõlmimise*. Kui Hankija võimalused on muutunud ja Hankija ei saa enam hankelepingut sõlmida, siis RHS ei kohusta Hankijat seda tegema, kui rahalised vahendid sel aastal puuduvad.

Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga, et Otsusest (koos täiendava selgitusega), võrgu arendusnõukogu otsusest koos väljavõttega kärpekavast saab teha järelduse, et vajadus kuludid piirata on üldsõnaline ning tõendamata.

10. Kuna vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Otsus on vastavuses Kord p-iga 15.1., siis jääb vaidlustus rahuldamata.

11. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 3.

Hankija ei ole esitanud taotlust kulude väljamõistmiseks.

Vaidlustaja kulud vaidlustusmenetluses (tasutud riigilõiv ja esindajate kulud) jäävad Vaidlustaja kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ulvi Reimets

5 (5)